Si se duo mutuo vulnera-
verint et ambo coram iudicio
comparent et querulose pro-
nat et querimonia usque ad iu-
dicium dilata fuerit / qui primo
querulatus fuerit moriatur ab
eius vulneribus / mortuus ad iu-
dicium portetur Et alter vulneratus ecc
in iudicio comparuerit / et unus
de mortui agnatis loquatur
super vulneratum cum testimonio quod
ipse suum affinem occiderit / et pro
eo petat iudicium Extunc ille pe-
tat satisfactionem de iure et oste-
dat suam innocentiam cum suo te-
stimonio evadendo homicidium
si hoc ut iuris est protestavit
prior est evadere quam ille super
eum protestari poterit / quia ambo
querimoniam coram iudicio incre-
pavit / sed suum testimonium sic de-
bet procedere quod initium illius conten-
tionis fuerit / et non suum Et si su-
os testes integraliter habere non
poterit tamen acquirat vi ebdomadas
dur facilius potest evadere homici-
dium melius quam ille ipsum cum
testimonio vincere possit Quem at
ille ipsum monomachaliter allo-
quitur extunc ipsum pro suo collo
pugnare oportebit

De fure qui in die tres solidos et in nocte sex denarios

Si fur clara luce diei de-
prehensus fuerit qui bone fame
sit et furtum minus quam tres so-
lidos valeat crine cum cute
demeretur Et si furtum ultra
solidos valeat reus est patibulo
De hiis denariis tres solidi me-
dium fertone debent ponderare
Si autem vir tempestate noctis
deprehensus fuit cum vi denariis
reus est suspendio

Si vir super alium querimonias fecerit pro bonis que sibi innata sunt 39

Conqueritur vir super alterum
pro bonis quod sua sit vera heredi-
tas / et quod ille teneat cum iniu-
ria Et quod sua vera sit successio
a patre vel alio suo agnato ad
suo pervenisse Et si ille compa-
ret super quo querela proposita fue-
rit / et dicat se habere bonorum
defensorem / et bona possiderit an-
no et die pacifice et quiete

Contradicere qualiter non obstante et est iuste ac recte medium pondus censuale ipsum oportet suum defensorem nominare et ad dies statuere si potest Et cum defendente seu defensore conservat sua bona in eo si defensus fuit ut iuris est a defensore Si vero ac destitutus fuit in defensore Actor observat sua legalem proprietatem in bonis eisdem quia quivis servat hoc sua innata hereditatem sive naturalem porcionem familie quam alii empta proprietatem aut obligatam proprietatem aut data proprietatem aut pondus censuale cum impossibile sit aliquem de naturali porcione defraudari

40

De hereditariis censualibus

Si homo habuit hereditaria censualia et bona a quodam monasterio et si dominus vel abbas non fatetur aut consentit Hic vir potest metseptimus probare suorum coheredum quorum qualiter inhabit singulariter ipso iustum ac successorum sit pondus censuale Et si dux seu abbas habet septem de ipsorum bonis negavit aut fateri noluerit extunc quivis ipsorum metsextus suorum coheredum bona sua optinebit

41

De testimonio pro persolutis debitis

Nota

Si debet vir testimonium proferre super proprium aliquid metseptimus aut metsextus hoc facere oportet cum possessis hominibus qui Judicio astare solent et domicilia habentibus in Judicio supradicto Si vero aut dicit vir persoluta debita protestari super proprietatem aliquam hoc esse debet cum possessis hominibus domicilia habentibus medio iudicio si hoc in Judicio non videtur nisi in Judicio fuerit confirmatum

in nullis causis pro quibus seu empti pro re testes qui in ... cum

42

De testimonio pro debito

Si aliquis debet persoluta debita probare protestando pro debito hoc facere debet cum talibus hominibus qui in suo iure argui non possunt

43

De viro habenti filium et viduam ducit habentem pueros

Si vir ducit viduam que unum filium vel plures pueros habuerit et ipse nulla bona habuit nisi ipsa